Som det er de kongresdelegerede bekendt, ligger der - foruden den skriftlige beretning - også en fyldig rapport fra det organisationsudvalg, som hovedbestyrelsen i 1971 nedsatte for at forberede de organisatoriske drøftelser på denne kongres. Hertil kommer, at vi på hvert årsmøde har forelagt og fået godkendt fyldige skriftlige beretninger.

Det har været en meget krævende kongresperiode med mange arbejdsopgaver. Vi har haft rige muligheder i vort dalige arbejde for at demonstrere, at politik og organisation hører meget nøje sammen, sådan som det også er blevet understreget nogle gange under kongressens hidtidige drøftelser.

Skal vi tage en hastig gennemgang af de vigtigste opgaver, ja, så bør nævnes, at vi har haft et kommunevalg i 1970 - der gav os det bedste resultat i partiets 100-årige historie

Vi har haft et folketingsvalg i 1971, hvor vi havde en sådan fremgang, at vi skiftede fra at være oppositionsparti til igen at være regeringsparti.

Vi har haft to folkeafstemninger i kongresperioden, en
om valgretsalder og en orn EF-spørgsmålet., og den sidste
medierte en oplysningsvirksomhed i foreninger, kredse og amter, som ingen fortilfælde har.

Vi har haft et 100-års jubilæum. Vi har haft to ekstraordinære kongresser.

Vi har haft to årsrmøder.

Og vi har ikke mindst leget med den opgave at skulle om
sætte de meget vidtrækkende beslutninger, der blev truffet på kongressen i 1969.

Der har været flere og større arbejdsopgaver end ved nogen tidligere kongresperiode. Der er tappet hårdt på vore arbejdskraftressourcer. Der er mere end nogensinde blevet stillet krav til vore økonomiske ressourcer. Men vi har opnået store resultater, selv om det også må erkendes,
at der naturligvis også er skuffelser at notere.

Jeg synes, der er grund for hovedbestyrelsen, forretningsudvalget og partikontoret til her at rette en varm tak til vore mange aktive tillidsmænd og medlemmer landet over. Det er dem, der har ydet det betydelige arbejde, der ligger bag udførelsen af alle de mange store arbejdsopgaver.

Jeg synes også, vi med rette kan sige at arbejdsmængden og resultaterne klart viser, at det ikke er et trængt Socialdemokrati. Ikke et Socialdemokrati med indre

mismod, tværtimod. Vi kan også føje til, at vi samtidig har haft mange oplevelser, der viser, hvad der er vort vigtigste våben. Nemlig sammenhold, loyalitet, viljen til et godt kammeratskab. Det, at alle yder deres bedste sikrer de gode resultater.
Jeg vil bede de kongresdelegerede om at tage en hilsen og tak med hjem til de titusinder af medlemmer - aktive landet
over - som I her er repræsentanter for.
Jeg synes, der kan være grund til for et øjeblik at lade opmærksomheden gå tilbage til 1969-kongressen. Det var en kongres, der betød vidtrækkende ændringer, især i henseende
til udviklingen af mere demokratiske indre arbejdsformer. Socialdemokratiet har altid lagt stor vægt på dette udviklingsarbejde. Det kommer vi også fortsat til at gøre, der er fortsat forhold, der skal forbedres. Og jeg vil
ikke undlade at gentage, hvad jeg har givet udtryk for i en artikel i det sidste nummer af vort blad "Ny Politik", at det uden forbehold er min bestemte opfattelse, at vi er den bevægelse, den organisation, det parti herhjemme, der uden sammenligning er den mest demokratiske organisation i vort land.
Jeg tror også,- som partiformanden gav udtryk for det i går - at det arbejde og den medlemsdebat, der ligger forud for denne kongres, de mange forslag der er indsendt, efter drøftelser og behandling i foreninger og kredse er et godt udtryk for denne betydelige medlemsdemokratiske aktivitet i vor bevægelse.
Lad os udadtil klart sige dette som svar til den borgerlige presses daglige forsøg på at udlægge vor åbenhed udadtil og vore medlemsdebatter som udtryk for dyb splittelse og dræbende uenighed. Ja, så ensidig en behandling får vi, at ingen tilsyneladende har fundet anledning til at anerkende os for, at vi for første gang holder hele kongressen åben for pressen og for første gang - og vist som det eneste parti også lægger vore organisatoriske forhold og
vore regnskaber åbent frem for offentligheden.
De væsentligste organisatoriske beslutninger, der blev truffet på sidste kongres, var vel ændringerne af reglerne for opstilling af folketingskandidater herunder, at der skal foretages urafstemning blandt medlemmerne, hvis mere end en kandidat er foreslået. Sideordnet opstilling, amternes stærkere placering, en stærkere placering af forenings-, kreds- og amtsarbejdet både i forhold til det lands- og det kommunalpolitiske.

Det er også værd at fremhæve beslutningen om at styrke partiet
økonomisk gennem pristalsreguleringen af kontingentet.
Jeg nævner disse ting fra 1969-k ongressen for at få anledning til at sige, at det er vor bestemte opfattelse, at vi har gjort så rige og positive erfaringer og opnået så positivt resultat, at der ikke er noget grundlag for at foreslå kongressen at foretage ændringer, at dreje udviklingen tilbage.
Det har også været organisationsudvalgets vurdering. Dette forklarer de indstillinger, udvalget har gjort til hovedbestyrelsen, og de forslag, som hovedbestyrelsen møder frem med her på denne kongres, at man ikke mener, at der er grundlag for at foreslå ændringer på disse områder.
Det er klart, det er altid svært at skulle lære at leve med noget nyt af gode nye regler. Jeg tror, vi alle må erkende, at de beslutninger, vi traf i 1969 har betydet en aktivisering af vort arbejde, af medlemmerne i alle vore led.
Tænk blot på, at vi f,eks, ved en lang række opstillinger af folketingskandidater har opnået, at 70-80% af vore medlemmer har taget del i disse vigtige afgørelser. Det viser vore rige muligheder i henseende til at engagere og aktivisere flere og flere af vore medlemmer, når vi blot finder arbejdsformer, der giver det enkelte medlem en reel oplevelse af et medlemskab med mening.
Hvad organisationsudvalget derimod har givet udtryk for, er en opfattelse af, at der kan være grund til at lade overvejelserne samle sig om at fjerne nogle af de restriktive regler, som vi har i vore love i dag. Jeg tænker her f.eks. på forslaget om at ophæve den 67-års aldersgrænse,
som vi har i dag. Og organisationsudvalgets undersiregning af i rapportafsnittet om "Grundorganisationen" at hovedsynspunktet må være at "enhver styrer sine egne anliggender". Jeg nævner disse to eksempler, fordi det giver
også anledning til at give udtryk for den helt grundlæggende opfattelse, at i forhold til at komme videre, når det drejer sig om at udvikle mere demokratiske indre arbejdsformer, da må det være noget helt grundlæggende, at give medlemmerne ude i grundorganisationen, i foreningerne så stort og så frit et spillerum for beslutningerne som overhovedet muligt.
I det hele taget tror jeg, at i forhold til nogle af de områder, hvor vi har oplevet skuffelser, og hvor vi alle ved, vi har vanskeligheder i dag, har grund til i særlig grad i den kommende tid at samle vore kræfter om udviklingen af vore grundorganisationer,

foreningerne, der hvor medlemmerne knytter kontakten til partiet.
Lad mig da indføje et citat fra rapporten:
Der er grund til at rejse det spørgsmål, om vi i vort arbejde derude i marken er for indadvendt, og i for ringe udstrækning er en udadrettet kamporganisation. Mon ikke der er mange tillidsmænd, der ofte i det daglige krævende slid spørger sig selv, hvad er egentlig meningen med det hele - er vi bare en hverveorganisation eller bare en indsamlingsorganisation - hvad er målsætningen med det hele? Vi har forsøgt at formulere et
svar på disse spørgsmål i organisationsudvalgets rapport.
Jeg tror, at det er noget særdeles vigtigt for tilrettelæggelsen af den kommende tids arbejde, at enhver af os på denne kongres tager personlig stilling til denne målsætning og bidrager til, at de rette konsekvenser bliver draget. Problemerne omkring partiets organisatoriske opbygning og virkeform kan ikke behandles adskilt fra problemerne omkring partiets politiske målsætning, der er en direkte sammenhæng mellem partiets strategi og partiets organisationsform. Alt organisationsarbejde i partiet har et politisk sigte, og alt
politisk arbejde har en organisatorisk indsats som sin fortid.
Partiorganisationens opgave er at udforme vor politik, at oplyse om den og at gennemføre den på alle niveauer i hele sarnfundet." Heri er en treklang.
Det er vældig vigtigt, at vi til stadiglied skaber gode debatmuligheder med hinanden. At vi har vide rammer for debatten som et led i at udforme VOR politik. Jeg er også ganske enig i det, Anker H Jørgensen ved forskellige lejligheder har givet udtryk for: at der i Socialdemokratiet for partiets
skyld skal være plads til dem, som drager ud på opklaringstogter, ud i fremtiden. Men det er ikke nok, at vi bare diskuterer. Det er heller ikke nok, at vi som resultat af vore diskussioner standser op og udformer og fastlægger en
politik, nye mål.
Ingen af os har ret til at stå af her - eller gøre krav på kun at blive respekteret for den opgave, det er at tage del i disse spændende politiske overvejelser - i de politiske beslutninger. Vi har hver af os, uanset hvilket tillidshverv, vi bliver sat til at varetage i dette parti også en pligt til at være med i arbejdet om at oplyse om den politik, vi fastlægger og indbyrdes binder os til i
vore demokratiske kompetente forsamlinger, at oplyse om den ude i befolkningen.

Dette oplysningsarbejde, agitationsarbejde, er lige så vigtigt som debatvirksomhed. Den tredie ting er mindst lige så vigtigt - den aktivt at gennemføre vor politik på alle niveauer i hele samfundet.

I disse tankebaner vender vi igen tilbage til spørgsmålene
om vor grundorganisation. Er vi i det daglige tilstrækkelig optaget af det ansvar, vi som en del af treenigheden -
Socialdemokratiet , fagbevægelsen, kooperationen - arbejderbevægelsen med alle dens forgreninger, at forsøge på at rette vor aktivitet ud mod det mål at beherske disse mange strenge og give dem et socialdemokratisk indhold, gøre dem til instrumenter i gennemførelsen af vore politiske mål. Og er vi også tilstrækkeligt optaget af det ansvar, de forpligtelser til - uden for arbejderbevægelsen at blive de toneangivende. Det er ikke nok, vi kæmper om magten i det parlamentariske, i folketinget, eller om magten i de kommunale råd. Det hører med i vort arbejde, at vi - gennem vor oplysningsvirksomhed og agitation - genem vore tillidsmænd og medlemmer - trænger ud i hverdagslivet uden om arbjederbevægelsen.

Når man kommer landet rundt, får man ofte diskussioner med partikammerater om nogle af de ting, der er gået skævt, om bastioner, der er tabt på en arbejdsplads, en faglig organisation , en lejerorganisation, et slag der er tabt ved et skolendevns valg - bekymringer over, at der ikke er socialdemokrater, der sidder med i en række af de institutionsnævn, som vi i større og større udstrækning ser oprettet ude i lokalsamfundet.

Jeg tror, det er vigtigt, at vi i tilrettelæggelsen af vore fremtidige arbejde er opmærksom på, at det er ud fra den forudsætning, jeg nævnte før, at målsætningen for parti- organisationen hviler på tre afgørende forudsætninger: udformningen af politikken - oplysningsarbejdet, agitationsarbejdet. Socialdemokratiet må som tillidsrepræsentanter være til rådighed for at gennemføre denne politik ved at være aktiv på alle niveauer i samfundet. Det vil give os karakter som kamporganisation.

Som det tidligere er sagt, har vi et godt og nært samarbejde med Fagbevægelsen. Dette samarbejde er historisk betinget.

Det indebærer gensidige forpligtelser. Men vi må også være mere bevidste over for, at den styrke, Socialdemokratiet har i dette forhold, det er en sag, vi må kæmpe for - vi der er socialdemokrater i dag - hver eneste dag, ude på arbejdspladserne, i fagforeningerne, i forbundene. Vi har politiske modstandere om os, og fra alle sider,

og det er naturligvis kun politiske modstandere af en grund: de vil forsøge på at begrænse vor indflydelse og magt i samfundets organisationer. Jeg kan ikke se rettere, end at det for os kun kan fore til een ting: at vi må svare igen, tage kampen op overalt , hvor vi møder sådanne krafter, der forsøger på at tvinge os bort fra den magt, den indflydelse, som vi har skabt os gennem mangeårigt stridsomt politisk og organisatorisk arbejde. Vi skal også være agtpågivende overfor de afpolitiseringstendenser vi i stigende grad møder også på arbejdspladserne. Ofte er det blot dække for andre politiske opfattelser.

Min konklusion her skal være, at vi i prioriteringen af de arbejdsressourcer, de økonomiske ressourcer, vi har til rådighed, i stor udstrækning fører dem hen til arbejdsopgaver, der vil styrke vore grundorganisationer, så de bliver stærke kamporganisationer i lokalsamfundet.

Det er nævnt i den skriftlige rapport, at vi i denne kongresperiode har haft en medlemstilbagegang på ca. 20.000 medlemmer.

Det er også nævnt, at de undersøgelser, som vi har kunnet foretage, viser, at der foregår en livlig aktivitet i mange foreninger i henseende til at hverve nye medlemmer til vort parti. Det kan selvsagt ikke være præcise tal. Men når vi årligt nytegner ca. 25.000 medlemmer, så er det også udtryk for en kraftpræstation, og det faktum forrykkes ikke af, at vi samtidig må beklage, at der er en sådan udskiftning i vore medlemssituation, at selv 20-25.000 nytegnede medlemmer om året ikke er tilstrækkelig ti lat dække den afgang, der er. Men lad mig rette en misforståelse. Afganen er ikke udtryk for, at folk flyter fra Socialdemokratiet af politiske grunde. Det er langt mere komplicerede og sammensatte problemer.

Vi lever i et samfund under forvandling på alle livets områder.. Dette kan ikke undgås også at påvirke de politiske organisationers arbejdsvilkår. Jeg føler mig endda helt overbevist om, at tilgangen af nye partikammerater, der kommer på grund af et standpunkt til vor politik, de overgår langt i tal de, der udmelder sig på grund af utilfredshed.

Jeg nævnte før noget om betydningen af, at vi finder frem til at styrke vor grundorganisation til mere at få karakter af at være en kamporganisation. Lad mig i den sammenhæng antyde et par iagttagelser, som jeg tror øver indflydelse på

medlemsproblemet. Ser vi tilbage, så synes der igennem 60erne at have været en udviklingslinje i samfundet, der peger i retning af centralisering. Større kommuner, stormarkeder, koncentration i erhvervslivet. Jeg tror til gengæld også, vi i dag har et indtryk af, at vi i 70erne samler tanker og handlinger omkring at decentralisere. Dette samtidig med et øget behov og krav om medindflydelse og medbestemmelse gør, at vi står overfor nye nærdemokratiske opgaver.
I forvandlingen af samfundet og den enkelte borgers ønsker ved vi, at vi har fået kortere arbejdstid, mere fritid. Flere har fået sommerhus - vi har fået flere rekreative muligheder. Vi ved, vi er blevet mere mobile - bedre kollektive trafiksystemer, bilismen. I kølvandet af den kolossale udvikling på det bilmæssige område, ja så flytter vi som borgere hastigere. Mere end ti procent af befolkningen skifter hvert år kommune. Vi ved også, at det er blevet hverdag for flere
og flere , at have en større afstand imellom bopæl og arbejdsplads. Vi ved, at der sker en betydelig udflytning fra de gamle bycentre ud i nye lokaIsamlfund. Begrebet omegnskommuner har fået nye dimensioner.
Vi ved også, at der er gennemført en kommunalreform, der har betydet, at lokalsamfundets struktur har forandret sig afgørende. Vi havde op til 1970 tusind kommuner. I dag har vi 277. Vi havde dengang 25 amter, i dag har vi 14..
Det er ikke bare færre kommuner, det er også færre folkevalgte politiske tillidsmand. I 1966 havde vi 10,005 k ommunalbestyreIsesmedlemmer - i dag 4.677. Vi ved også, at der i dag er færre lokale fagforeninger. Sammenslutningstendenserne er også her slået igennem. Vi ved, at 1. april i år nedlagde vi sygekasserne, og uanset hvad man end kan mene om sygekassedemokratiet, så var der her et talrigt folkevalgt element.

Men vi har også fået noget andet i stedet. Vi har fået lovfæstet skolenævn og forældrerepræsentation i de sociale i institutioner. Man har oprettet lokalråd rundt omkring. Man her gennemført boligdemokrati med afdelingsbestyrelser, hvor lejerne sidder med og ofte i flertal.
Ud af denne sidstnævnte udvikling er vokset nogle nye demokratiske aktivitetsformer. Det repræsentative demokrati må opleve det som en spændende udfordring. Det aktionsdemokrati vi oplever, når grupper af borgere og med afgrænsede interesser uden skelen til helheden søger som pressionsgrupper at påvirke de folkevalgte organer. Vi ved endelig også, at politik er blevet mere kompliceret og uoverskueligt.

Jeg nævner kun disse eksempler - og andre kunne have været føjet til for at antyde at samfundsudviklingen har forandret meget og givet os nye opgaver, som vi må finde en
holdning til.
Jeg tror, som tidligere sagt, at man også i en række af disse eksempler skal finde forklaringen på, hvorfor vi over en lang årrække har måttet konstatere de vigende tendenser i den medlemsmæssige udvikling i vort parti.

Det er jo nemlig ikke blot i denne kongresperiode, vort medlemstal har været vigende, for sandheden er egentlig den
at tilbagegangen er standset i de seneste kongresperioder. Det gør det naturligvis ikke mindre betydningsfuldt at prøve at trænge til bunds i problemet. Men det antyder noget om, at man ikke kan klare sig med lette løsninger, ved at prøve på at fortælle, at det kun kan være en aktuel politisk situation. der forklarer dette forhold. Det nytter heller ikke at benytte løsninger ved at sige, at det er organisations
tillidsmændene i vort parti, der ikke bestiller nok, eller ikke gør det godt nok.
Anker Jørgens sluttede sin tale i går med at sige, at vi har brug for at rykke lidt tættere sammen. Den bemærkning
vil jeg gerne anvende i forhold til de organisatoriske problemer, vi står med i dag.
Som tidligere sagt er det hovedbestyrelsens opfattelse, et der ikke er nogen grund for at ændre retningen for demokratiseringsprocessen, som vi så stærkt har arbejdet med i de senere år.
Men jeg vil på den anden side ikke udelukke, at der kan være dukket følgevirkninger op, der giver os grund til at standse op for at vurdere, hvordan vi kan afhjælpe dem. Vi har oplevet en betydelig spredning af tillidshvervene. Men det kan være, at der er god grund til at spørge i dag: er vi nået så vidt, at vi har fået en så skarp adskillelse imellem dem, der varetager de egentlige politiske hverv, og dem, der varetager de egentlig organisatoriske hverv. Vi må diskutere, hvordan
det fælles ansvar for organisationens trivsel og udvikling sikres.
Politik og organisation hører sammen har jeg tidligere sagt. Vi har alle sammen et fælles ansvar for det politiske, men også alle et fælles ansvar for det organisatoriske, og så sliddet må vi deles om.
Man taler en gang imellem om, at vi måske, er overorganiseret. Det er vi måske. Men det er måske mere i arbejdets udførelse, at det kommer til at tage sig ud, som om vi

overorganiseres.
Organisationsudvalget stiller ikke forslag om forandring af den principielle strukturelle opbygning, men peger på betydningen af, at vi fremover er mere præcise i arbejdsdelingen i forholdet mellem hvad grundorganisationen skal
tage sig af i forhold til vore kredsorganisationer, og i
forhold til vore amtsorganisationer, og vi bør ikke glemme -
i fortsættelse af de betragtninger, jeg har antydet om grundorganisationen, at der også ligger medlemsdemokratiske betragtninger og principper bag strukturen for vore kreds-
og amtsorganisationer.;
Det er i vore kreds organisationer, vi opstiller vore folketingsmrdlemmer. Dertil hører også den opgave: en en vekselvirkning mellem dem vi vælger som vore kandidater, og dem som har ansvaret for kredsorganisationens arbejde, at se til at den politik som fastlægges, som man forpligter sig til, at den også opfyldes i det daglige.
Det gælder også i forhold til vore amtsorganisationer. Jo tættere og oftere forbindelse der er i forhold til de organer, hvor de politiske repræsentanter sidder, og de ansvarlige ledelser, vi her har valgt, ja så meget lettere er det jo at løse de ofte uoverskuelige kommunikations- og informationsopgaver.
Der diskuteres også hensigtsmæssigheden i at føre debat på den måde, vi har gjort i Socialdemokratiet i de senere år. Jeg tænker bl.a. på de clebatoplæg vi har udsendt - 8 ialt
hvoraf' to endnu ikke er tilendebragt:
"Forfatningen til debat" -
"Ægteskab faktisk samliv og storfamilier"
Jeg tror, vi her har et vigtigt instrument til at finde den rigtige "melodi" for at få medlemmer og udenforstående interesserede til at være med i debatgrupper med udgangspunkt i vore demokratiske og socialistiske principper. Til at gå på opklaringstogt ind i fremtiden for at prøve at finde frem til nye mål, når det tidligere fastsatte mål er nået gennem
den daglige praktiske politik.
Vi er også blevet et mere åbent parti, og det har også sine vanskeligheder. Det er der faldet flere udtalelser om under den politiske debat. Også her kan der være grund til

at erindre sig den tidligere citerede målsætning for partiorganisationen. Når beslutningerne er truffet, så må det hvile som en forpligtelse for os alle til at tage en tørn med når det drejer sig om at gå ud og informere om den politik, der er besluttet som partiets politik.

Jeg har søgt at samle nogle af organisationsudvalgets hovedbetragtninger op, og jeg håber, at vi kan få en livlig kritisk debat her på kongressen, der kan give inspiration til hovedbestyrelsen og forretningsudva!gets tilrettelæggeIse af de kommende 4 års centrale arbejde.

Sagen er jo nemlig den, at når jeg har nævnt spørgsmålet om en arbejdsdeling mellem de forskellige organisationer, lad mig så samtidig pege på den hastighed, hvormed vi fornyr os medlemsmæssigt set. Det betyder nemlig andet og mere, end at vi må lægge overordentlig mange anstrengelser ned i det egentlige organisationsarbejde. Det betyder også, at vore medlemmers partimæssige medlemsalder forkortes.Flere undersøgelser der er foretaget i de senere år kunne tyde på at partiets medlemsskare inden for en halv snes år fornys.

Det betyder også oftere udskiftning i vore ledelser rundt omkring partiets vidtforgrenede organisation.

Alt dette stiller f.eks. langt større krav til tillidsmandsuddannelsen end nogensinde tidligere. Det er derfor også kun med stor beklagelse, vi må konstatere, at det oplæg til en omlægning af tillidsmandsuddannelsen som ligger i organisationsudvalgets rapport ingen økonomiske forudsætninger har i den øjeblikkelige økonomiske situation.

Det stiller også helt andre krav til informationsvirksomheden både over for medlemmerne og over for offentligheden.

Vi er som landets største parti, som det ofte er sagt i en vanskeligere situation end noget andet politisk parti, fordi vi er så ringe stillet pressemæssigt set og også i forhold til de store massemedier.

Derfor kan jeg også helt og fuldt tilslutte mig partifornandens betragtninger i går om, at det egentlig er en uanstændighed, at samfundet lader partiernes arbejde friste de vilkår de gør i dag.

Jeg knytter store forhåbninger til at der inden længe - for demokratiets skyld - for de

politiske ideers skyld - kan samles tilslutning til i folketinget og i kommunalbestyrelserne, at vi som i andre lande - de nordiske og andre europæiske lande - kan få gennemført støtteordninger, hvorved de politiske bevægelser, de politiske organisationer og partier langt bedre - langt mere effektivt kan løse deres indre opgaver og derved også langt bedre løse de betydningsfulde opgaver de har i henseende til at bidrage til demokratiseringsprocessen ude i samfundet.
Et demokrati er afhængig af, at der findes politisk bevidste og trænede mennesker. Uden en sådan politisk bevidsthed bliver de demokratiske styreformer bare skindemokratiske.
Og lad mig så slutte med at gentage partikontorets tak til alle partiets aktive tillidsmænd, til alle vi samarbejder med og som støtter os. Og så tak til partikontorets og SBTs medarbejdere. Enestående er den indsats I har ydet. Godt kammeratskab og sammenhold er det, der har gjort os til et team. Jeg ved,
at I er enige med mig , når jeg siger til kongressen. Vi vil alle fortsat yde vort bedste. Vi er kampklare til nye slag til nye sejre.